

“Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен Әлмәт интернат-мәктәбе”
дәүләт бюджет гомуми белем учреждениесе

Педагогик
киңәшмә утырышында каралды
“29”август 2022 ел. №1
Интернат мәктәбе директоры
_____Л.Р.Мартынова
Боярык белән кертелде №98-0
“ 31 ” август 2022 ел

9нчы КОРРЕКЦИЯ сыйныфы өчен
туган (татар) теленнән уку предметы буенча
эш программасы (Ашрапова Я.)
Атнага **0,5** сәгать, елга **17** сәгать

Төзүчесе:
татар теле һәм әдәбият укытучысы Мөхәммәтжанова Л.Ф.

Килешенгән:
Директор урынбасары _____ И.Б.Шарифуллина

МБ утырышында каралды, беркетмә №1 “26 ”август 2022 ел
МБ җитәкчесе _____ М.Г.Шәрипова

Әлмәт 2022 ел

АҢЛАТМА ЯЗУЫ

Эш программасы түбәндәге документларга нигезләнеп төзелде:

Эш программасы статусы.

1. Россия Федерациясенең “Россия Федерациясендә белем бирү турында”гы Законы (21.12.2012, №273-ФЗ)
2. Россия Федерациясенең “Россия Федерациясе халык телләре турында”гы Законы (25.10.1991, №1807-1, ред.12.03.2014)
3. Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән укучылар өчен ФГОС нигезендә башлангыч гомуми белем бирү буенча жайлаштырылган төп гомуми белем бирү программасы.
4. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Инвалид балаларны өйдә тәрбияләү һәм уку туу тәртибе һәм инвалидларның белем алу мөмкинлеген тәмин итү буенча социаль ярдәм күрсәтүнең өстәмә чаралары турында" 16.06. 2008 ел, 401 нче карары.
5. Татарстан Республикасының “Мәгариф турында”гы Законы (22.07.2013, № 68-ЗРТ)
6. “Татарстан Республикасының халык телләре турында” Законы (8.07.1992, №1560-ХП; ред. 12.06.2014 №53-ЗРТ)
7. Авторлык программасы: Урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә рус телле балаларга татар телен коммуникатив технология нигезендә уку туу программасы(1 — 11 нче сыйныфлар) /Төзүче-авторлар: Р.З. Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева, Казан:2018
8. Әлмәт интернат мәктәбендә дисциплина, предмет, уку курсларының эш программалары раслануы, эшләү тәртибе, структура нигезләмәсе 31.08.22 № 98-О.
9. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2022-2023 нче уку елына программасы.
10. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2022-2023 нче уку елына базислы уку-уку туу планы.
11. Татарстан Республикасы Әлмәт-интернат мәктәбенең 2022-2023 нче уку елына эш программасы тууында нигезләмә (локальный акт).

Рус мәктәбенең 9 нчы сыйныфы рус төркемнәрендә татар теле уку тууының **төп максатлары:**

1. Укучыларның гомуми белем мәктәбендә үзләштергән белемнәрен һәм сөйләм күнекмәләрен камилләштерү һәм тирәнәйтү.
2. Татар телен халыкның рухи, әхлакый, мәдәни хәзинәсе буларак аңларга ирешү.

Төп бурычлар:

1. Тел күренешләрен танып белергә, чагыштырырга, гомумиләштерергә күнектерү.
2. Алган белемнәрен жанлы аралашу шартларында кулланырга өйрәтү.
3. Укучыларның орфографик, пунктицион грамоталылык дәрәжәсен камилләштерү.

Укучыларның белем, осталык һәм күнекмәләренә таләпләр:

1. Татар теленең һәм әдәбиятының дөньякүләм тоткан урыны тууында мәгълүмат бирү;
2. Татар һәм рус телләрендәге аерым грамматик категорияләренә тәңгәл килү-килмәвен белү;
3. Татар теленең орфоэпик, орфографик, лексик, грамматик, пунктицион нормаларын белү һәм, аларга нигезләнеп, телдән яки язма сөйләм күнекмәләрен булдыру;
4. Аралашу ситуацияләренә бәйле лексик берәмлекләренә, аларның синонимнарын һәм антонимнарын төгәл һәм урынлы куллана белү;

5. Татар теленең фразеологик берәмлекләрен таний һәм сөйләмдә куллана белү;
6. Гади һәм кушма жөмлэлэрнең төрен белү;
7. Татар жөмлэсендэ сөйлэм яңалыгының хэбэр алдында урнашуын белеп, оештыру осталыгына ия булу;
8. Татар һәм рус телләре арасындагы тарихи, мәдәни бәйләнешләр турында белү;
9. Төрле чыгаганаклардан (фәнни-популяр текстлар, массакүләм мәгълүмат чаралары, интернет һ.б.) файдаланып, кирәкле мәгълүматны таба һәм башкаларга телдән яки язмача житкерә алу;
10. Мәдәниара аралашу ситуацияләрендә әңгәмә корә алу;

Үрнәк программада (Р.З.Хәйдәрова.Рус телле балаларга татар телен һәм әдәбиятын коммуникатив технология нигезендә укыту программасы.1-11 сыйныфлар (рус телендә сөйләшүче балалар өчен): 1-11 сыйныфлар , 2011 ел) 10 нчы сыйныфта татар теле һәм татар әдәбияты дәресләренә барысы 136 сәгать үткәрү каралган. Тел өйрәтү процессында татар теле һәм татар әдәбияты дәресләре үзара шартлы бәйләнештә булганлыктан, программада бирелгән сәгатьләр санына татар теле дәресләре саны да, әдәбият дәресләре саны да керә.

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм Фән министрлыгының 13.08.2012нан 9777/12 №лы “Томуми төп белем бирү дәүләт стандартын тормышка ашыручы ТР мәктәпләренә I-IX сыйныфларының уку планы” буенча тәкъдим хатына нигезләнеп, мәктәпнең базис планы нигезендә **сәгать саны:** барлыгы : 17 сәгать; атнага – 0,5 сәгать.

Тематик план

№	Дәрес темасы	Укучыларның эзерлегенә таләпләр	Сүзлек	Үткәрү вакыты	
				план	факт
1	Образование глагола условного наклонения. Шарт фигыльнең ясалышы.	Шарт фигыльнең ясалышын белү	Сайламак булды, начар	1.09 8.09	
2	Виды придаточных предложений. Иярчен кушма жөмлөләрнең төрлөре.	Иярчен жөмлө төрлөрөн белү	Вәзир,гәүһәр,өянке	15.09 22.09	
3	А.Шамов. “В госпитале”. А.Шамов “Госпитальдә” .	Күнегүләр эшләп белемнәрне ныгыту	Агарынган,хәрәкәтчән, каплады	29.09 6.10	
4	Правильное использование синтетических, аналитических средств связи. Аналитик, синтетик бәйләүче чараларны дөрес куллану.	Аналитик,синтетик бәйләүче чараларны дөрес куллану		13.10 20.10	
5	Использование в речи числительных. Санны сөйләмдә куллану.	Санның төзелешен белү		27.10 10.11	
6	Звукоподражательные слова. Аваз ияртемнәре.	Аваз ияртемнәре, ымлыклар		17.11 24.11	
7	Междометия. Ымлыклар.			1.12 8.12	
8	Повторение модальных частей речи.. Модаль сүз төркемнәрен кабатлау.	Модаль сүз төркемнәрен белү	Култыклап алып, житәкләде	15.12 22.12	

9	Сложные предложения с придаточными места. Иярчен урын жөмлөлө кушма жөмлөлөр.	Иярчен урын жөмлөне таный белү		12.01 19.01	
10	Сложные предложения с придаточными цели. Иярчен максат жөмлөлө кушма жөмлөлөр.	Иярченле кушма жөмлөлөрнөң төрлөрөн аера белү	Ут йоту,харап булган	26.01 2.02	
11	Сложные предложения с придаточными причины. Иярчен сәбәп жөмлөлө кушма жөмлөлөр.	Иярчен жөмлөлөрне аера белү	Тартма, пыяла	9.02 16.02	
12	Сложные предложения с придаточными причины. Иярчен сәбәп жөмлөлө кушма жөмлөлөр.	Фигыль юнәлешләрөн аера белү	Алдашу,шаулашу, Югыйсә	23.02 2.03	
13	Сложные предложения с придаточными условия. Иярчен шарт жөмлөлө кушма жөмлөлөр.	Иярчен шарт жөмлөлөрнөң аналитик, синтетик төрлөрөн аера белү	Шәбрәк, капшау, адашырга, ярым үле	9.03 16.03	
14	Начало и конец текста. Текстның башлам һәм бетем өлеше.	Текстның башлам һәм бетем өлеше турында төшенчәсен белү		23.03 6.04	
15	Повторение глагола и прилагательных. Сыйфат һәм фигыльләрне кабатлау.	Сыйфат,фигыль төрлөрөн белү	Утлы табага бастыру	13.04 20.04	
16	Придаточное предложение условия. Иярчен шарт жөмлө.	Иярчен шарт жөмлөне белү	Куандым. Тары	27.04 4.05	
17	Иярчен жөмлөлө кушма жөмлөлөрне кабатлау.	Иярчен кире жөмлөне аера белү	Ис китү, дөньяга килү,шифа,	11.05 18.05	

Эш программасына төзөтмөлөр кертү бите

[illegible]

